

ingediend op **1401** (2017-2018) – Nr. 2
26 januari 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Lorin Parys

over het voorstel van resolutie

van Vera Jans, Björn Anseeuw, Martine Taelman, Piet De Bruyn,
Katrien Schryvers en Peter Persyn

betreffende maatregelen om de grondrechten
van kinderen en jongeren bij vrijheidsberovende
en vrijheidsbeperkende maatregelen
in de geestelijke gezondheidszorg te vrijwaren

en over het voorstel van resolutie

van Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen en Jan Bertels

betreffende een verbod
op eenzame afzondering en fixatie
van kinderen en jongeren
in de geestelijke gezondheidszorg en jeugdhulp

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bart Van Malderen.

Vaste leden:

Danielle Godderis-T'Jonck, Lies Jans, Lorin Parys, Peter Persyn, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;
Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Martine Taelman;
Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Vera Celis, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Ingeborg De Meulemeester,
Manuela Van Werde;
Sonja Claes, Dirk de Kort, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
Jo De Ro, Emmily Talpe;
Jan Bertels, Bert Moyaers;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:

1401 (2017-2018) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

1443 (2017-2018) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting door Vera Jans, Freya Saeys en Björn Anseeuw bij het voorstel van resolutie betreffende maatregelen om de grondrechten van kinderen en jongeren bij vrijheidsberovende en vrijheidsbeperkende maatregelen in de geestelijke gezondheidszorg te vrijwaren	4
2. Toelichting door Freya Van den Bossche bij het voorstel van resolutie betreffende een verbod op eenzame afzondering en fixatie van kinderen en jongeren in de geestelijke gezondheidszorg en jeugdhulp.....	6
3. Bespreking	8
4. Stemmingen	10

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak het voorstel van resolutie betreffende maatregelen om de grondrechten van kinderen en jongeren bij vrijheidsberovende en vrijheidsbeperkende maatregelen in de geestelijke gezondheidszorg te vrijwaren (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1401/1) tijdens haar vergadering van dinsdag 23 januari 2018.

Dit voorstel van resolutie werd in samenhang behandeld met het voorstel van resolutie betreffende een verbod op eenzame afzondering en fixatie van kinderen en jongeren in de geestelijke gezondheidszorg en jeugdhulp (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1443/1).

1. Toelichting door Vera Jans, Freya Saeys en Björn Anseeuw bij het voorstel van resolutie betreffende maatregelen om de grondrechten van kinderen en jongeren bij vrijheidsberovende en vrijheidsbeperkende maatregelen in de geestelijke gezondheidszorg te vrijwaren

Vera Jans zegt dat de Zorginspectie op vraag van minister Jo Vandeurzen tussen december 2016 en maart 2017 een thematische sectoroverschrijdende inspectieronde heeft uitgevoerd met aandacht voor de uitvoeringspraktijk van de vrijheidsbeperkende maatregelen en voor het preventieve (verbeter)beleid dat gevoerd kan worden. De Zorginspectie heeft de 36 betrokken afdelingen allemaal bezocht en zo de doelgroep van de minderjarigen in psychiatrische afdelingen van algemene en van psychiatrische ziekenhuizen in kaart gebracht. Op 26 oktober 2017 is het beleidsrapport dat uit de inspecties volgt, gepubliceerd. De inspectieronde blijft niet beperkt tot deze doelgroep.

De grote waarde van de inspecties en het rapport is dat er voortaan gedebatteerd kan worden op basis van wetenschappelijk verzamelde gegevens. Zo blijken er grote verschillen te zijn in de mate waarin dwang wordt gehanteerd. Er is verwarring over de definities van vrijheidsbeperking en -beroving, waardoor het moeilijk is gegevens te vergelijken. In driekwart van de procedures wordt afzondering of separatie niet alleen bij acuut ernstig gevaar toegepast. Er ontbreken notities in de patiëntendossiers. Bij jongeren wordt de fysieke interventie als een alternatief voor afzondering of separatie gebruikt. Uit het rapport blijkt dat er nog ruimte is om te werken aan dit thema, wat in dit voorstel van resolutie gebeurt.

Het voorstel van resolutie somt de verschillende juridische basissen op, en geeft aan in welk kader gesproken moet worden. Het kijkt voorts breed naar de randvoorwaarden die deze sector de mogelijkheid bieden hier beter mee om te gaan. De sector is hiermee op verschillende manieren bezig maar telkens met het welzijn van de patiënt in het achterhoofd. Op het veld wordt steeds gewezen op de moeilijkheidsgraad van bepaalde situaties, wat het werken voor de hulpverlener precair maakt. Geen enkele hulpverlener gaat graag op deze manier met conflicten om. Uit respect voor de sector en het geleverde werk is dit voorstel van resolutie opgesteld.

Het voorstel van resolutie vraagt de Vlaamse Regering toezicht te blijven houden op de voorzieningen waar negatieve vaststellingen zijn gedaan, eventueel bewarende maatregelen te nemen en een remediëringsplan in te wachten binnen een duidelijk tijds kader. Er is begrip voor de sector maar tegelijk moet er anders worden omgesprongen met vrijheidsbeperking en -beroving. De sector is een bondgenoot op dat vlak.

Het voorstel van resolutie zet maximaal in op preventie van vrijheidsbeperking en -beroving, en wil zorgen voor ondersteuning van de zorgprofessionals. Voorzieningen die actief nadenken over het terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen, boeken resultaten. Er is ruimte voor verbetering. Er is

bereidheid. De sector zoekt hoe hier anders mee om te gaan. Ondersteuning is daarom belangrijk.

Minister Jo Vandeuren wil volgens Vera Jans een multidisciplinaire richtlijn en kwaliteitsindicatoren uitwerken. Het is belangrijk goede buitenlandse voorbeelden te bestuderen. Een team van internationale experts moet expertise delen zodat Vlaanderen aan de slag kan met wat succesvol is.

In het beleidsrapport wordt geregeld verwezen naar de infrastructuur. Veel afdelingen beschikken niet over de juiste infrastructuur of gaan om infrastructuurele redenen niet op de juiste wijze om met vrijheidsbeperking en -beroving. Het voorstel van resolutie vraagt infrastructuursubsidies weloverwogen toe te kennen en om gebreken aan te pakken die ervoor zorgen dat vrijheidsbeperking en -beroving niet goed worden toegepast.

Niet alleen de kinderpsychiatrische afdelingen zijn bezocht. Ook de volwassenpsychiatrie moet worden bezocht zoals gepland omdat ook daar minderjarigen worden opgenomen. Maar ook in de sector van de personen met een handicap moet deze inspectieronde worden uitgevoerd.

In overleg met de federale overheid moet de personeelsinzet geëvalueerd worden om na te denken over een betere indeling. Dat omvat het aantal voltijdsequivalenten (vte), maar ook vorming en opleiding zodat iedereen over de juiste competenties beschikt.

Het voorstel van resolutie is het resultaat van literatuurstudie, gesprekken en werkbezoeken. Een sector die hier volwassen mee omgaat maar geconfronteerd wordt met beperkingen, moet beter worden uitgerust door andere randvoorwaarden te creëren. Er wordt gestreefd naar een terugdringing van vrijheidsberoving en -beperking. Vrijheidsberoving en -beperking mogen niet worden toegepast tenzij als afwijkende maatregel waarover verslag moet worden uitgebracht.

Freya Saeys zegt dat dit voorstel van resolutie de acties ondersteunt die minister Jo Vandeuren wil ondernemen. Iedereen is het erover eens dat het gebruik van vrijheidsberoving en -beperking tot een minimum herleid moet worden. Het moet de uitzondering worden. Er moet op korte termijn vooruitgang worden geboekt. Voorzieningen waar negatieve vaststellingen zijn gedaan, moeten van nabij gevolgd worden. Waar nodig wordt best een remediëeringsplan met een tijds kader gevraagd.

Om vooruitgang te boeken moet de overheid de randvoorwaarden helpen creëren om van dwang de uitzondering te maken. Voorzieningen moeten worden geholpen om infrastructuur te bouwen waarin jongeren tot rust kunnen komen zonder hen volledig af te zonderen. Daarnaast is het vormen van personeel in het voorkomen en beheersen van conflicten belangrijk. Bij het vervullen van deze randvoorwaarden moet de overheid investeren in die voorzieningen waar ernstige tekorten zijn vastgesteld om op korte termijn vooruitgang te kunnen boeken.

Om multidisciplinaire richtlijnen op te stellen moet een beroep worden gedaan op een internationaal team van experts uit landen die erin zijn geslaagd dwang terug te dringen. Uiteraard moet buitenlandse ervaring vertaald worden naar de situatie in Vlaanderen. Daarom moet er ook rekening worden gehouden met Vlaamse goede praktijken.

De ontwikkeling van indicatoren is essentieel. Het ontbreekt thans aan data om genuanceerde conclusies te trekken. Door indicatoren te ontwikkelen en te meten ontstaat een duidelijk beeld van de situaties waarin nog dwang wordt gebruikt, wat de kans biedt preventieve maatregelen te ontwikkelen.

Tijdens de vergadering van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van 7 november 2017 (*Hand. VI.Parl. 2017-18, nr. C49*) heeft minister Jo Vandeurzen negatief geantwoord op de vraag of dwang volledig kan worden uitgesloten. Het is volgens Freya Saeys goed dat er een eerlijk antwoord is gegeven op deze vraag. Er is tijdens die bespreking ook gewaarschuwd voor het risico op uitsluiting van patiënten met een hoog risico op incidenten. De risicoselectie moet worden gemonitord.

Over de personeelsbezetting is al vaak gedebatteerd. De personeelsinzet moet in ogenschouw genomen worden, maar ook de vereiste competenties om te evolueren naar een situatie waarin het gebruik van dwang de uitzondering wordt.

Minister Jo Vandeurzen heeft gezegd dat het gebruik van dwang ook bekeken zal worden in andere sectoren en leeftijdsgroepen. Het voorstel van resolutie vraagt de uitvoering van deze thematische inspectie in de volwassenenpsychiatrie, waar ook minderjarigen aanwezig zijn. De vooruitgang die de geestelijke gezondheidszorg boekt, zal andere sectoren inspireren.

Björn Anseeuw zegt dat de rapporten van de Zorginspectie duidelijk zijn waardoor een debat kan worden gevoerd met kennis van zaken. Er is grondig werk verricht. Het is belangrijk dat zoals gepland hetzelfde gebeurt in de volwassenenpsychiatrie. Wie de rapporten leest en de sector kent, weet dat dwang vermeden moet worden waar mogelijk in het belang van patiënt en zorgverstrekker.

De overheid zou een verbod op dwang kunnen opleggen, maar dat is volgens de spreker te gemakkelijk. Er moet in de plaats worden onderzocht hoe de sector te ondersteunen in zijn zoektocht naar alternatieven. De behartigenswaardige doelstelling om dwang te vermijden en te bannen moet op een volwassen manier nagestreefd worden. Er is de vraag naar infrastructuur, ondersteuning van de mensen in de sector en personeelsinzet. Het voorstel van resolutie vraagt na te gaan welke competenties en hoeveel vte nodig zijn. Beide zijn onlosmakelijk verbonden.

Voorts vraagt het voorstel van resolutie te leren van buitenlandse voorbeelden. Een buitenlands voorbeeld kan niet zomaar gekopieerd worden. De geestelijke gezondheidszorg is in Vlaanderen anders georganiseerd dan in zijn buurlanden.

Dit voorstel van resolutie schetst een kader en een context waarin de sector op een volwassen manier naar alternatieven kan zoeken. De overtuiging leeft dat dwang ook vermeden wordt als het vermeden kan worden.

2. Toelichting door Freya Van den Bossche bij het voorstel van resolutie betreffende een verbod op eenzame afzondering en fixatie van kinderen en jongeren in de geestelijke gezondheidszorg en jeugdhulp

Freya Van den Bossche zegt dat vrijheidsbeperkende en -berovende maatregelen een grote en overwegend negatieve impact hebben op kinderen en jongeren. De meeste patiënten en hun omgeving zijn achteraf van oordeel dat de afzondering onnodig was en voorkomen had kunnen worden. Studies wijzen op het problematische karakter van deze maatregelen. Patiënten ervaren eenzame afzondering en fixatie als de-individualiserend en vernederend. Deze maatregel kan de therapeutische relatie tussen patiënt en hulpverlener aantasten.

De Zorginspectie toont aan dat één op zeven kinderen en jongeren tijdens zijn opname in de kinder- en jeugdpsychiatrie wordt vastgebonden of opgesloten. In twee derde van de gevallen duurt dat langer dan 30 minuten. In de gemeenschapsinstellingen wordt één op vijf minderjarigen minstens één keer alleen

afgezonderd en soms vastgebonden. Ook voor hulpverleners zijn deze dwangmaatregelen ingrijpend.

Deze maatregelen worden meestal genomen om de integriteit van de minderjarige en de hulpverlener te verzekeren. Tegelijk stelt de Zorginspectie vast dat deze maatregelen onderdeel zijn van het dagelijkse leven. Op driekwart van de afdelingen is het een preventieve maatregel, een sanctie of standaardmaatregel. Er is in die gevallen geen sprake van ernstig of acuut gevaar. Het gaat dan om een opvoedkundige maatregel, wat voor de spreekster niet kan.

Kinderen en jongeren kunnen heftig tekeergaan. Ze vormen soms een bedreiging voor zichzelf en hun omgeving. Bij hevige emoties is het logisch dat hulpverleners acuut ingrijpen. De essentie van een behandeling mag er niet in bestaan emoties op deze wijze een halt toe te roepen. Opsluiting kan zorgen voor trauma's die herstel in de weg staan. Tijdens een crisis moeten kinderen en jongeren het gevoel hebben dat iemand hen bijstaat. Eenzame afzondering en fixatie staan haaks op deze doelstelling.

In sommige Europese landen is afzondering bij wet verboden. De situatie verschilt er van Vlaanderen maar loopt tegelijk op veel punten gelijk. Een aantal stappen die in het buitenland is gezet, is ook in Vlaanderen mogelijk. Noorwegen kent afzonderingsafdelingen waarin cliënten gescheiden van anderen zorg ontvangen maar nooit alleen blijven. De eerste uren na een uitbarsting zijn cruciaal om een crisis te bezweren. Hoe langer een crisis duurt, hoe groter het risico op langdurige schade. De introductie van het verbod heeft in Noorwegen tot een omslag in denken en werken geleid. Men is er zich anders gaan organiseren in het belang van kinderen en hulpverleners. In Vlaanderen is een cultuuromslag aan de gang. Heel wat afdelingen dijkten het aantal vrijheidsberovende maatregelen actief in. Hulpverleners gaan er anders en bewuster mee om.

De spreekster is tevreden met de wijze waarop de meerderheid dit thema benadert, maar zij wil met haar voorstel van resolutie verder gaan. De analyse is vaak gelijklopend en de geraadpleegde bronnen zijn dezelfde. Iedereen is vastbesloten de grondrechten van kinderen en jongeren in de geestelijke gezondheidszorg en de jeugdhulp te vrijwaren. De wijze waarop die waarborgen gerealiseerd moeten worden, verschilt evenwel.

Het voorstel van resolutie van de meerderheid is onvoldoende onvoorwaardelijk en te vrijblijvend. Het vertrekt van de aangevoelde noodzaak om vrijheidsberovende maatregelen toe te passen, en stelt dat het de overheid toekomt toezicht te houden op negatieve vaststellingen. Omdat volgens de spreekster zo het risico bestaat dat de uitzondering de regel blijft, wil zij het uitgangspunt omkeren. Zij gaat uit van een verbod op vrijheidsberovende maatregelen. Enkel als er geen alternatief is, als eerder en ander ingrijpen niet tot het gewenste resultaat leidt, en als de veiligheid niet gegarandeerd is, kan er verder worden gegaan. Ook in die gevallen is afzondering nooit eenzame afzondering. De menselijke nabijheid is belangrijk.

Afzondering mag in geen geval als straf, preventieve maatregel, groepsmaatregel of standaardmaatregel gebruikt worden. Deze maatregel moet steeds gemeld worden aan de ouders. In de mate van het mogelijke moet een beroep worden gedaan op het netwerk. Het gebruik moet steeds transparant zijn, met ouderlijke toestemming gepaard gaan en geregistreerd worden om achteraf te kunnen evalueren door instelling en overheid.

Freya Van den Bossche pleit affirmatiever voor investeringen in infrastructuur en personeel dan de meerderheid maar geeft toe dat dat vanuit de oppositie gemakkelijker is dan vanuit de meerderheid. Ze wil sterk inzetten op personeel

en infrastructurele aanpassingen om veiligheid en integriteit van iedereen te bewaren zonder tot drastische maatregelen toevlucht te moeten nemen. Een aangenaam en veilig behandelklimaat wordt gedragen door de hulpverleners en mogelijk gemaakt door infrastructurele ingrepen. Het is cruciaal dat voldoende en gekwalificeerd personeel onmiddellijk preventief kan werken. Er zijn niet altijd voldoende medewerkers voor een een-op-eengesprek met een jongere in crisis alhoewel dat de aangewezen manier is om die jongere te kalmeren. Er moet geïnvesteerd worden in nabijheid en hoogintensieve zorg die noodzakelijk is voor kwetsbare kinderen.

Deze investeringen ondersteunen zorgprofessionals bij de paradigmashift. In haar voorstel van resolutie pleit Freya Van den Bossche voor een dialoog tussen patiënt, zorgverlener en steunfiguren. De ondersteuning kan belangrijk zijn voor agressiepreventie en de-escalatie.

Een verbod op afzondering van kinderen jonger dan 16 jaar kan de motor zijn voor verandering. De kinder- en jeugdpsychiatrie, en de jeugdhulp proberen een cultuuromslag door te voeren. In tegenstelling tot de meerderheid wil zij niet remediëren. Zij aanvaardt eenzame opsluiting principieel niet, wat hand in hand gaat met investeringen die het leef- en behandelklimaat veilig en aangenaam maken en het tegelijk mogelijk maken de grondrechten van kinderen en jongeren te respecteren.

Een internationaal team van experts zal de zorgkwaliteit helpen versterken. Maar op basis van rapporten, studies, getuigenissen en inspecties zijn enkele inzichten verworven. Voorwaardelijkheid biedt te veel vrijblijvendheid. De ambitie kan en moet hoger: eenzame vrijheidsberoving moet principieel worden uitgesloten. Freya Van den Bossche verwelkomt de aandacht van de meerderheid voor dit thema maar kan het voorstel van resolutie van de meerderheid niet ondersteunen.

3. Bespreking

Elke Van den Brandt betreurt het dat er twee voorstellen van resolutie zijn over hetzelfde thema. Gezien het draagvlak moet een kamerbreed voorstel van resolutie mogelijk zijn.

Groen wil de logica omkeren. In plaats van 'het kan als' moet 'het kan niet tenzij' het uitgangspunt zijn. Om de manier waarop dwang wordt toegepast te wijzigen, is voldoende en goede infrastructuur nodig zodat het praktisch mogelijk is een jongere niet af te zonderen. Er is ook personeel voor nodig. Een begeleider van een leefgroep van tien jongeren kan afzondering niet vermijden. Het personeel moet ten slotte ook goed opgeleid zijn. Deze drie randvoorwaarden zijn cruciaal. Een verbod invoeren zonder de randvoorwaarden te vervullen veroorzaakt perverse effecten. Voorzieningen zullen bepaalde profielen weigeren. Deze drie randvoorwaarden zijn terug te vinden in het voorstel van resolutie van sp.a, maar niet in het voorstel van resolutie van de meerderheid. De meerderheid heeft het niet over opleiding, en is te voorzichtig in haar formulering over infrastructuursubsidies. Volgens de meerderheid moet het personeelsbudget binnen het beschikbare budget passen, terwijl iedereen weet dat er extra budget nodig is om dit waar te maken.

De meerderheid wil een internationaal team van experts om de Vlaamse Regering te adviseren. *Elke Van den Brandt* stelt voor de internationale experts te horen in de commissie om tot een concreet en praktisch voorstel van resolutie te komen.

Zo goed als de volledige sector wil deze praktijk aanpassen. Er is geen actiegroep die ijvert voor het behoud van vrijheidsbeperkende maatregelen. Het is de verantwoordelijkheid van de politiek om dit op het terrein mogelijk te maken.

Björn Anseeuw wijst op vraag 2° en 6° van zijn voorstel van resolutie. Ondersteuning van zorgprofessionals betekent ook opleiding. In vraag 6° is sprake van juiste competenties, die mede door opleiding worden verworven.

De vraag hoeveel en welk personeel nodig is, wordt mede beantwoord door de ontwikkelde alternatieven. Björn Anseeuw sluit meer personeel niet op voorhand uit. Op basis van de nieuwe alternatieve werkvormen moet eerlijk en open beslist worden of meer personeel nodig is. Als dat zo is, dan moet het nodige gedaan worden. Op dit ogenblik tot die conclusie komen, is voorbarig. Er wordt algemeen erkend dat de sector op zoek is naar alternatieven. Het zou bijgevolg contradictoorsch zijn de sector iets op te leggen. De sector moet ondersteund worden.

Het voorstel van resolutie van de meerderheid is allesbehalve vrijblijvend. Het bevat duidelijke vragen aan de Vlaamse Regering. Het is bovendien de taak van het Vlaams Parlement om de uitvoering van een goedgekeurde resolutie van nabij te volgen.

Björn Anseeuw is het niet eens met de stelling dat een verbod de motor is voor minder dwang. Dwang verbieden in de kinder- en jongerenpsychiatrie zal er in tegendeel toe leiden dat meer jongeren en kinderen geen behandeling meer krijgen. Er wordt thans al geshopt met sommige jongeren en kinderen vanwege een gebrek aan alternatief.

Aan een verbod kan op twee manieren voldaan worden. Men kan alles in het werk stellen om het verbod na te leven, ook al is er nog geen alternatief. De conclusie zal zijn dat het niet lukt omdat het verbod te snel is opgelegd. Men kan ook aan het verbod voldoen door bepaalde profielen te weren. Nu al een verbod opleggen zal er volgens Björn Anseeuw toe leiden dat meer kinderen en jongeren geen zorg meer krijgen omdat instellingen ervoor kiezen bepaalde kinderen en jongeren niet meer te behandelen.

Freya Van den Bossche vindt het een zinvol voorstel om experts te horen en na te gaan of een gezamenlijk voorstel van resolutie mogelijk is.

Ze begrijpt de bezorgdheid van de heer Anseeuw. Het profiel van bepaalde jongeren vergemakkelijkt een opname niet, maar hulpverleners weigeren zelden hulp. Ook kinderen met wie het voorspelbaar moeilijk werken is, vinden een plek. Wat Freya Van den Bossche wel vreest, is de toenemende specialisatie in de kinder- en jeugdpsychiatrie waardoor afdelingen uitsluitend toegankelijk zijn voor kinderen met een internaliserende problematiek en er onvoldoende plaatsen zijn voor kinderen met een externaliserende problematiek. Dat vreest ze meer dan een principieel verbod, waar in specifieke gevallen anders mee kan worden omgegaan en waarover werkvormen afgesproken kunnen worden met de sector. Plaatsgebrek en lange wachttijden vormen naast specialisering een groter risico op niet-behandeling.

Vera Jans vindt de randvoorwaarden voor de mensen op de werkvloer belangrijk. Ondersteuning (van de preventieve aanpak) en vorming horen daarbij. De personeelsinzet gaat niet alleen over het aantal vte maar ook over competenties.

Het is minister Jo Vandeuren die deze thematiek in zijn beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2014-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 125/1) op de agenda heeft geplaatst. Hij heeft Zorginspectie gevraagd om in alle openheid alle

voorzieningen en afdelingen te bezoeken om tot een transparant rapport te komen.

Een verbod gaat ten koste van jongeren die het vandaag al moeilijk hebben om een plaats te vinden. Voorzieningen verbieden bepaalde handelingen te stellen, betekent eigenlijk dat het hen verboden wordt bepaalde zaken te registreren. Hier op een goede manier mee omgaan veronderstelt vorming, meer personeel en betere infrastructuursubsidies. Tijdens de presentatie van het beleidsrapport heeft minister Jo Vandeuren een reeks maatregelen voorgesteld.

Het moment is aangebroken om zaken te wijzigen. Vera Jans is om inhoudelijke en praktische redenen geen voorstander van hoorzittingen. Tijdens de opmaak van haar voorstel van resolutie heeft ze overleg gepleegd met mensen op de werkvloer, directies, koepels en ervaringsdeskundigen. Haar voorstel van resolutie schuift een duidelijke ambitie naar voren: dwangmaatregelen moeten afnemen. Zij heeft vertrouwen in de sector. De sector moet goed omringd en uitgerust worden om dwangmaatregelen te laten afnemen.

Elke Van den Brandt dankt de heer Anseeuw voor zijn verduidelijking over ondersteuning en opleiding. De formulering over de infrastructuursubsidies en personeelsinzet komt niet krachtig genoeg over.

De meerderheid vertrekt vanuit de kinderpsychiatrie. Het voorstel van resolutie van sp.a omvat ook de jeugdhulp, waar op dit ogenblik een inspectieronde plaatsvindt. Elke Van den Brandt geeft de voorkeur aan een ruime aanpak. Het is algemeen bekend dat de jeugdhulp met personeelsgebrek kampt om jongeren apart te begeleiden zonder ze te moeten isoleren.

Sp.a stelt in haar voorstel van resolutie geen absoluut verbod voor, maar wel om de logica om te draaien. Dat is door alle fracties gevraagd bij de voorstelling van het beleidsrapport. Er moet een compromis mogelijk zijn tussen de twee voorstellen van resolutie.

Het baart Elke Van den Brandt zorgen dat de meerderheid geen hoorzitting wil omdat ze de sector al geconsulteerd heeft. Geen enkel voorstel van resolutie wordt immers ingediend zonder er vooraf over te overleggen. Over dit thema zijn twee voorstellen van resolutie ingediend. Er blijft een aantal vraagtekens. Een hoorzitting kan uitsluitsel bieden. Mogelijks wordt ondertussen het inspectieverlag over de rest van de jeugdhulp gepubliceerd zodat het voorstel van resolutie verbreed kan worden tot de hele jeugdhulp.

Bart Van Malderen stelt als commissievoorzitter na consultatie vast dat er geen meerderheid is om een hoorzitting te organiseren.

4. Stemmingen

- 4.1. Voorstel van resolutie betreffende maatregelen om de grondrechten van kinderen en jongeren bij vrijheidsberovende en vrijheidsbeperkende maatregelen in de geestelijke gezondheidszorg te vrijwaren (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1401/1)

Het voorstel van resolutie wordt met 10 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding aangenomen.

- 4.2. Voorstel van resolutie betreffende een verbod op eenzame afzondering en fixatie van kinderen en jongeren in de geestelijke gezondheidszorg en jeugdhulp (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1443/1)

Het voorstel van resolutie wordt met 2 stemmen tegen 10 niet aangenomen.

Bart VAN MALDEREN,
voorzitter

Lorin PARYS,
verslaggever